

Roll No.

(T-2)

Code-141/B

Total No. of Questions : 13]

[Total No. of Printed Pages : 4

TERM-2 EXAMINATION

SS

2322

BUSINESS STUDIES-II

(Punjabi, Hindi and English Versions)

Time allowed : 2 hours

Maximum marks : 40

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 141/B ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ ਪੂਰੇ ਪੰਨੇ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ (ਭਾਗ-ਓ, ਭਾਗ-ਅ) ।
- (v) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ।

ਭਾਗ-ਓ

1. (a) ਠੀਕ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਲਿਖੋ : 1
ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ।
- (b) ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ : 1
..... ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਵੀ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜ਼ੀਰੋ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।
- (c) ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ- 1
(ਓ) ਮੈਰੀ ਪਾਰਕਰ ਫੋਲੋਟ (ਅ) ਜੀ. ਆਰ. ਟੈਰੀ
(ੲ) ਹੈਨਰੀ ਫੇਯੋਲ (ਸ) ਐਫ਼ ਡਬਲਿਊ ਟੇਲਰ
- (d) ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀ ਹੈ ? 1
2. “ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ।” ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 2
3. “ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ।” ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ । 2
4. ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 2
5. ਕੰਮ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 2

141/B(T-2)-SS

[Turn over

6. ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :
- ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰ ਉਪਾਅ ਲਿਖੋ ।
 - ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਾਰ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ ।
 - ਭਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਰੋਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਾਰ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ ।

ਭਾਗ-ਅ

7. (a) ਵਿੱਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ।
 (b) ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :
 'ਜਿਲ੍ਹਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਝਗੜੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਚ' ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।
8. ਮੁੱਢਲਾ ਬਜ਼ਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
9. ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
10. ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
11. ਪੂੰਜੀ ਮਿਲਾਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
12. ਸਥਿਰ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ ।
13. ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :
- ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਟਾਂਦਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ ।
 - ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਲਿਖੋ ।
 - ਵਿੱਤੀ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕੰਮ ਲਿਖੋ ।

(Hindi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਅਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸ਼ਟਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਥ ਪਰ ਵਿਥਯ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਮੇਂ ਵਿਥਯ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ **141/B** ਅਵਸ਼ਯ ਲਿਖੋ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੁਸ਼ਟਿਕਾ ਲੇਤੇ ਹੀ ਇਸਕੇ ਪ੍ਰਥ ਗਿਨਕਰ ਦੇਖ ਲੋ ਕਿ ਇਸਮੇਂ ਟਾਇਟਲ ਸਹਿਤ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਥ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਹੈਂ ਏਵਂ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਮੇਂ ਹੈਂ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੁਸ਼ਟਿਕਾ ਮੇਂ ਖਾਲੀ ਓਡੇ ਗਯੇ ਪ੍ਰਥ/ਪ੍ਰਥੀ ਕੇ ਪਸ਼ਚਾਤ੍ਰ ਹਲ ਕਿਯੇ ਗਯੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨੀ ਕਾ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ ਜਾਯੇਗਾ ।
- (iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਤ੍ਰ ਕੇ ਦੋ ਖਾਗ ਹੋਂਗੇ (ਖਾਗ-ਕ, ਖਾਗ-ਖ)।
- (v) ਸਾਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜਲ੍ਹਰੀ ਹੈਂ ।

ਖਾਗ-ਕ

1. (a) ਠੀਕ ਅਥਵਾ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :
 ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਏਕ ਨਿਰਨ੍ਤਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ।
- (b) ਰਿਕਤ ਸਥਾਨ ਖਰੋ :
 ਕੇ ਅਨ੍ਤਰਗਤ ਜਬ ਖੀ ਬਜਟ ਤੈਯਾਰ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੋ ਉਸਕਾ ਆਖਾਰ ਸ਼ੂਨਯ ਲਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ।

(c) तालमेल के सिद्धान्त दिये गये हैं :

(क) भेरी पार्कर फोलेट

(ख) जी. आर. टेरी

(ग) हेनरी फेयोल

(घ) एफ. डब्ल्यू. टेलर

(d) इंटरव्यू क्या है ?

2. "प्रेरणा संगठन में कुशलता तथा स्थिरता को बढ़ावा देती है।" व्याख्या करें।

3. "नियन्त्रण के लिए किसी प्रक्रिया की आवश्यकता नहीं होती।" टिप्पणी करें।

4. तालमेल की व्याख्या करें।

5. 'कार्य पर प्रशिक्षण' क्या होता है ?

6. तीन प्रश्नों में से कोई दो प्रश्न करें :

(i) प्रभावी संचार के रास्ते में बाधा को दूर करने के लिए कोई चार उपाय लिखिए।

(ii) तालमेल तथा सहयोग में कोई चार अन्तर लिखें।

(iii) भर्ती के आन्तरिक स्रोत तथा बाहरी स्रोत में कोई चार अन्तर लिखें।

भाग-ख

7. (a) वित्तीय बाजार के प्रकार के नाम बताएं।

(b) ठीक अथवा गलत लिखें :

"जिला उपभोक्ता झगड़ा निपटारा मंच" में चार व्यक्ति शामिल होते हैं।

8. प्रारम्भिक बाजार क्या होता है ?

9. स्टॉक एक्सचेंज क्या होता है ?

10. जानकारी का अधिकार क्या है ?

11. पूंजी मिलान क्या होता है ?

12. स्थिर पूंजी तथा कार्यशील पूंजी में कोई दो अन्तर लिखें।

13. तीन प्रश्नों में से कोई दो प्रश्न करें :

(i) भारत का प्रतिभूतियां तथा एक्सचेंज बोर्ड के कोई चार उद्देश्य लिखें।

(ii) उपभोक्ता के कोई चार अधिकार लिखें।

(iii) वित्तीय प्रबंधक के कोई चार कार्य लिखें।

means giving information about the product in detail to the buyer.

(English Version)

- Note : (i) You must write the subject-code/paper-code **141/B** in the box provided on the title page of your answer-book.
- (ii) Make sure that the answer-book contains all pages (including title page) intact and are properly serialized as soon as you receive it.
- (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
- (iv) The question paper will have 2 Parts i.e. A, B.
- (v) All questions are compulsory.

Part-A

1. (a) Write true or false :
Directing is not a continuous process. 1
- (b) Fill in the Blank : 1
Under whenever budget is prepared, its base is taken as zero.
- (c) Principles of co-ordination are given by : 1
(a) Mary Parkar Follet (b) G. R. Terry (c) Henry Fayol (d) F. W. Taylor
- (d) What is Interview? 1
2. "Motivation promotes efficiency and stability in the organisation." Explain. 2
3. "Control does not require any process." Comment. 2
4. Define Co-ordination. 2
5. What is on job training? 2
6. Do any two questions out of three questions :
(i) Write any four measures to overcome the barriers in the way of effective communication. 4
(ii) Write any four difference between co-ordination and co-operation. 4
(iii) Write any four difference between Internal Source and External Source of Recruitment. 4

Capital money

Part-B

7. (a) Name the types of Financial Market. 1
(b) Write true or false :
District Consumer Dispute Redressal Forum consists of four persons. 1
8. What is Primary market? 2
9. What is Stock Exchange? 2
10. What is right to information? 2
11. What is Capital Gearing? 2
12. Write any two difference between Fixed Capital and Working Capital. 2
13. Do any two questions out of three questions :
(i) Write any four objectives of Securities and Exchange Board of India. 4
(ii) Write any four Rights of Consumer. 4
(iii) Write any four functions of Financial Manager. 4

Induction
Apprenticeship
Internship

zero base